

TUUSULANJÄRVEN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika:	Perjantai 7.2.2014 klo 9.00 - 10.45	
Paikka:	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, Kultasepänkatu 4 B, Kerava	
Osallistujat:	Erkki Kukkonen (pj.)	Järvenpään kaupunki
	Helinä Perttu	Järvenpään kaupunki
	Tuija Reinikainen (vpj.)	Tuusulan kunta
	Sakari Heikkilä	Tuusulan kunta
	Jarmo Vääriskoski	Uudenmaan ELY-keskus
	Eero Keto	Paijalan yht. vesialueen osakaskunta
	Pentti Korkka	Tuomalan kalastuskunta
	Pentti Mattila	Tuusulan seudun maataloustuottajat ry
	Leena Joensuu	Pro Tuusulanjärvi -liike
	Matti Hilli	KUVES
	Mauri Pekkarinen	KUVES
	Jaana Hietala (siht.)	KUVES

1. KOKOUKSEN AVAUS

2. OHJAUSRYHMÄN KOKOONPANON MUUTOS

Tuusulan seudun maataloustuottajien edustaja Jyri Seuna on ilmoittanut eroavansa ohjausryhmästä. Hänen tilalleen on nimetty Pentti Mattila. Järvenpään kaupungin uusi edustaja on Helinä Perttu.

Ehdotus: Ohjausryhmä merkitsee tiedoksi ohjausryhmän kokoonpanon muutoksen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

3. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Ehdotus: Jaettu asialista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

4. EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Ehdotus: Hyväksytään ohjausryhmän pöytäkirja 2/2013.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

5. KOKOUSAINEISTON LÄHETYS RYHMÄN JÄSENILLE

Ehdotus: Päätetään kokousaineiston lähetystavasta.

Päätös: Kokousaineisto lähetetään sähköisesti kaikille osallistujille paitsi Eero Kedolle. Aineisto lähetetään postitse myös Pentti Mattilalle ja Leena Joensuulle.

6. TUUSULANJÄRVEN KUNNOSTUSHANKKEEN KUSTANNUKSET VUONNA 2013

Tuusulanjärvi-projektin menot kuntayhtymän kirjanpidossa vuonna 2013 olivat yhteensä 202 620 euroa sisältäen yleiskustannuslisän 15 000 €. Projektin tuotot (226 470 €) muodostuivat jäsenkuntien maksamasta 160 000 eurosta, edelliseltä vuodelta siirtyneistä 55 500 eurosta sekä Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämästä avustuksesta 10 000 €. Hankeseminaarin osallistumismaksuista kertyi 970 € tulot.

Tuusulanjärven kunnostushankkeen toteutuneet kustannukset (€) hankeryhmittäin vuonna 2013 olivat seuraavat:

Momentti	Toteutuma
Maatalouden kuormituksen vähentäminen	13 280
Kosteikot	10 230
Rantojen kunnostus	18 110
Sedimentin kunnostus, ilmastus	19 820
Hoitokalastus	58 150
Yhteiset (sis. yleiskustannuslisän)	83 030
Yhteensä	202 620

Vuoden menot alittivat budjetin 23 820 €:lla. Alitus johtuu pääosin siitä, ettei karvalehteä tarvittu poistaa sekä arvioitua pienemmästä hoitokalastuksen saaliista. Alitus siirretään ennakkona vuodelle 2014.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

7. KALASTUS 2013

Syksyn nuottasaalis oli yhteensä 26 340 kg (liite 1). Saalis oli samaa luokkaa kuin vuonna 2012, mutta selvästi vähemmän kuin vuonna 2011 (47 500 kg). Saalis koostui pääosin särkikaloista (78 % painosta ja 71 % lukumäärästä). Särki oli yleisin saalislaji ja myös pieniä lahnoja /pasureita (lapa) oli saaliissa runsaasti.

Kalastajat pitivät kirjaa Lassilan tilalle haetusta kalamäärästä, joka oli vain n. 5 000 kg.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Todettiin, että Lassilan tilalle haettu pieni kalamäärä johtui siitä, että suurin osa saaliista haettiin kalastajilta veneistä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

8. KALASTON SEURANTATUTKIMUKSET

Tuusulanjärvellä on seurattu kunnostustoimien vaikutuksia kalakantoihin eri menetelmillä. Vuosina 2005 - 2011 toteutettiin särkikalajien VPA-tutkimus (Virtual Population Analysis). Tulosten mukaan lahnakantaa ei ole saatu vähennettyä toivotulla tavalla, mutta kalastus on pitänyt särkikalakannan kasvun kurissa. Tutkimusraportti on liitteenä 2.

Kaikuluotaus ja koetroolaus on tehty vuosittain (1997 - 2013) ulappa-alueen kalakantojen arvioimiseksi. Yhteenvetoraportti on liitteenä 3. Tulosten mukaan järven kuorekanta ei ole palautunut 2000-luvun alun romahtamisesta, mutta kuhan lisääntyminen onnistuu hyvin.

Sekä kunnostus- että ohjausryhmissä on keskusteltu VPA-tutkimuksen tarpeellisuudesta. Kunnostustyöryhmä päätyi kokouksessaan 1/2014 ehdottamaan kalaston seurantatutkimusten vähentämistä.

Kunnostustyöryhmän ehdotuksen mukaan särkikalajien populaatiotutkimuksesta luovutaan, mutta ulapan kalaston seurantaa jatketaan. Järven kalastoa seurataan hoitokalastuksen saalisotoksilla, joka voidaan tehdä joko omana työnä tai se voidaan tilata Kala- ja vesitutkimus Oy:ltä kuten vuosina 2012 ja 2013, jolloin maksettiin vain tutkijan toteutuneet matka- ja palkkakulut.

Kaikuluotaustutkimuksen ja saalisnäytteenoton kustannukset ovat yhteensä n. 15 500 €.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyy

- a) särkikalajien VPA-tutkimuksen lopettamisen vuoteen 2011,
- b) ulappa-alueen kaikuluotaus- ja troolaus tutkimuksen tilaamisen Helsingin yliopistolta vuonna 2014 ja
- c) kalansaaliin saalis seurannan toteutuksen joko omana työnä palkkaamalla työntekijä tai tilaamisen Kala- ja vesitutkimus Oy:ltä samoin ehdoin kuin vuonna 2013.

Keskustelu: Katsottiin tutkija Tommi Malisen Gustavelundin hankeseminaarissa 23.5.2013 videoitu esitys Tuusulanjärven kalakantojen kehityksestä (www.vesienhoito.net). Mattila kaipasi laajempaa katsausta järven tilaan ja kalastoon vaikuttavista tekijöistä. Kalakantalaskelmien todettiin olevan liian epävarmoja kalastustavoitteiden määrittämistä

varten ja VPA-tutkimuksesta luopuminen sai kannatusta. Keskusteltiin myös kuorekadon syitä ja Pekkarisen mukaan hoitokalastuksen lisäksi siihen on vaikuttanut 2000-luvun alussa havaittu loistauti ja hapetuksen aiheuttama alusveden lämpeneminen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

9. VESIKASVIEN NIITTO- JA KÄSITTELYTARJOUKSET

Vesikasvien niitto- ja käsittelysopimukset ovat umpeutuneet. Niitoista on pyydetty tarjous Telapari Oy:ltä joka on tehnyt niittoja järvellä kymmenen vuoden ajan. Avoin tarjouspyyntö on laitettu myös HILMA-tietokantaan. Kasvimassan kuljetuksesta ja käsittelystä on pyydetty tarjous Jukka Lassilalta, Pentti Mattilalta ja Lemmelän Kone Oy:ltä.

Vesikasvien niitoista saatiin tarjous vain Telaparilta. Kasvien käsittelytarjous saatiin kolmelta urakoitsijalta, joista Jukka Lassilan tarjous oli edullisin. Tarjousyhteenvedo on liitteenä 4. Kunnostustyöryhmä hyväksyi Telaparin ja Lassilan tarjoukset kokouksessaan 1/2014.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

10. VIESTINNÄN TEHOSTAMINEN

Viestinnän tehostamiseksi on pyydetty tarjous toimittaja Leena Joensuulta järven kunnostusta koskevasta ”Vuodenkierto Tuusulanjärvellä” -artikkelisarjasta, joka koostuu kymmenestä julkaistavasta teema-artikkelista. Joensuun palkkiopyyntö on 30 €/tunti. Kunnostustyöryhmä hyväksyi artikkelisarjan tilaamisen Joensuulta. Toimeksiantoa tarkennetaan viestintäryhmän kokouksessa. Hanke on varannut tiedottamiseen 4 000 €.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi

Keskustelu: Joensuu poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Kirjoitussarjan tilaamista pidettiin hyvänä. Keski-Uusimaa -lehti on julkaissut Tuusulanjärveä koskevia uutisia ja on nytkin kiinnostunut juttusarjasta. Ennen työn aloittamista on laadittava sopimus, josta käy ilmi selkeästi tekstien ja kuvien käyttöoikeudet. Sopimukseen kirjataan KUVESin rajoitukseton aineiston käyttöoikeus. Pöytäkirjaan toivottiin liitettävän viestintäryhmän ehdotus juttuaiheista.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

11. TOIMINTA- JA RAHOITUSSUUNNITELMA 2014

Kunnostustoimet järvellä ja valuma-alueella jatkuvat liitteenä 5 olevan vuoden 2014 toimintaohjelman mukaan: Hankkeella on käytettävissä kuntien rahoitusta 200 000 € ja lisäksi vuodelta 2013 siirretty ennakkona 23 850 €. ELY-keskukselta on haettu 10 000 € avustusta hajakuormituksen vähentämiseen tähtääviin toimiin.

Ehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy vuoden 2014 toimintaohjelman ja rahoitussuunnitelman ohjeellisena.

Keskustelu: Keskusteltiin maatalouden ravinnekuormituksen vähentämismahdollisuuksista. Kuntien peltojen vuokrasopimuksiin voisi lisätä vesiensuojelua edistäviä sopimusehtoja. Todettiin, että syksyn ja talven sääolosuhteet vaikuttavat kiintoaineen huuhtoutumiseen. Kasvipeitteisyyскään ei poikkeuksellisen sateisina aikoina estä eroosiota. Yksipuolinen viljanviljely on maanrakenteen kannalta huono vaihtoehto ja viljelykiertoon tulisi kuulua nurmi, joka parantaa maan rakennetta. Suojavyöhykkeiden kasvusto pitäisi korjata pois, koska maatuvista kasveista liukenee ravinteita. Kasvipeitteisyyden lisääminen suorakylvöä lisäämällä ei ole ongelmattonta, koska se lisää kasvinsuojeluaineiden käyttöä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

12. JÄRVENPÄÄN RUOPPAUKSEN LÄJITYSALUE

Järven pohjoispäästä ruopattiin lietettä 22 000 m³ vuonna 1991. Liette läjitettiin Järvenpään Kaakkolan alueella sijaitsevalle Kaino Mannin perikunnan omistamalle pellolle. Läjitysalueen pinta-ala on n. 4 ha. Peltoalueella kasvaa tällä hetkellä tiheä pajukko eikä järveä näy kasvuston takaa. Mannin mukaan KUVES on luvannut tehdä alueella jälkihoitoa. Maanomistajan ja KUVESin välisessä läjityssopimuksessa ei kuitenkaan ole mainintaa alueen jälkihoidosta, joten se ei velvoita poistamaan pajukkoa. Kunnostustyöryhmä päätti selvittää olisiko raivaus mahdollista tehdä Järvenpään kaupungin omana työnä tai yhdistyksen talkootyönä. Työryhmä jatkoi keskustelua asiasta sähköpostitse kokouksen jälkeen ja selvisi ettei Järvenpään kaupungin puisto-osastolla ole mahdollisuutta raivata puustoa. Alueen siistiminen sai lisää kannatusta keskeisen sijainnin ja mahdollisesti tehdyn suullisen lupauksen takia. KUVES on pyytänyt tarjouksen kahdelta yrittäjältä pajukon poistosta ja haketuksesta.

Ehdotus: Ohjausryhmä keskustelee hankkeen mahdollisuuksista raivata puustoa läjitysalueelta ja tekee asiasta päätöksen.

Keskustelu: Saatu Hakevuoren raivaustarjous on kohtuullinen ja toista tarjousta odotetaan vielä. Hanke ei kuitenkaan voi sitoutua raivaamaan puustoa toistuvasti. Jos raivaus päätetään tehdä, sen on oltava kertaluonteinen.

Päätös: Keskustellaan Mannin perikunnan kanssa alueen jälkihoidosta ennen kuin raivauksen toteutus viedään kunnostustyöryhmän päätettäväksi.

13. TIEDOKSI

Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys järjesti keskustelutilaisuuden Gustavelundissa 26.11.2013. Tilaisuuteen tuli n. 40 kuulijaa ja keskustelu oli rakentavaa. Liitteenä 6 on lyhyt yhteenveto keskustelusta. Keskustelussa esille tulleita kosteikon toiminnan parantamishdotuksia kehitellään edelleen.

Vesiensuojeluyhdistys osallistuu Tuusulanjärven Aurinkolatu-tapahtumaan 1.3.2014. Info-piste pystytetään Tuusulan Kirkkorantaan (klo 10.00-14.00).

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Keskustelun yhteenvedossa on esitetty monia keskeisiä teemoja ja se linkitetään hankkeen [www-sivulle](http://www.sivulle).

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

14. MUUT ASIAT

15. SEURAAVA KOKOUS

Ehdotus: Ohjausryhmä päättää seuraavan kokouksen ajankohdan.

Päätös: Seuraava kokous pidetään torstaina 25.9.2014 klo 8.00.

Puheenjohtaja

Erkki Kukkonen

Pöytäkirjanpitäjä

Jaana Hietala